

Literatura

Škrdla, P. 2012: Paleolitické osídlení středního Pojihlaví. Mikroregionální studie. *Acta Musei Moraviae, scientiae sociales* XCVII(1), 15–44.

Summary

Two new scatters of Paleolithic artefacts (Fig. 26) were found during a surface survey in 2021 in Nová Ves – “Nad Skalou” field (Brno-Country District).

Jaroslav Bartík, Milan Vokáč, Petr Škrdla

Obora (k. ú. Obora u Boskovic, okr. Blansko) „Sedliska“.

Mladý paleolit. Ojedinelý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: Technické muzeum v Brně.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4611306N, 16.6065961E

V rámci terénní prospekce uskutečněné dne 18. 11. 2021 a zaměřené primárně na ověření přítomnosti raně středověké železářské produkce na katastru obce Obora, trati „Sedliska“ byl získán i ojedinelý štípaný artefakt pokrytý prosvítající bílou patinou. Jedná se o drobný preparační úštěp s nevýraznými zbytky kůry z eratického silicitu. Nález je možné zařadit pouze rámcově do mladého paleolitu. Prozatím nelze spolehlivě rozhodnout, zda se jedná o čistě ojedinelý nález nebo o stopu intenzivnějších lidských aktivit. Vyloučit nemůžeme ani případnou souvislost s dalšími doklady paleolitického osídlení identifikovanými v neďalekém okolí (cf. Oliva, Štřof 1985, 11).

Literatura

Oliva, M., Štřof, A. 1985: Přehled paleolitického osídlení Lysické sníženiny a blízkého okolí. *Přehled výzkumů* 1983, 10–17, obr. 4–10.

Summary

The Upper Paleolithic preparation flake was found in Obora – “Sedliska” field (Blansko District) during a surface survey in 2021.

Roman Mikulec, Jaroslav Bartík, Michal Hlavica

Orlovice (okr. Vyškov)

„Lysá Hora“, Orlovice I.

Mladý paleolit. Sídliště. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Moravské zemské muzeum – Ústav Anthropos.

Lokalizace: S-JTSK – -563250, -1158675

Severozápadně od obce na táhlém návrší byla roku 2002 zahájena rozsáhlá těžba šterkopísků, při níž se (dle sdělení hlídače) měly najít bíle patinované „pazourky“. Současná kolekce pochází od P. Šmacha; nejzajímavější je 8 cm široký pazourkový úštěp s ohlazenou kůrou na větší části povrchu, celkově bíle patinovaný, a menší pazourkový úštěp. Tucet dalších úštěpků a zlomků z různých rohoveců, jednoho pazourku a jednoho radiolaritu může být zčásti přirozeného původu. Nevýrazné patinované i nepatinované artefakty pocházejí i z trati „Roznítal“ a „Vrchní Židlíky“.

Literatura

Neuveдено.

Summary

White patinated chipped stone artefacts were allegedly occurring during the gravel exploitation north-west from Orlovice (Vyškov District). The existence of the archaeological site was proved later by isolated finds including a large flake made from white patinated flint.

Martin Oliva

Oslavany (okr. Brno-venkov)

„Kukla“.

Mladý paleolit. Ojedinelý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: Městské kulturní středisko Moravský Krumlov, p. o., – Městské muzeum.

Lokalizace: WGS-84 – 49.1239381N, 16.3427506E

Při náhodném průzkumu pole směřujícího od údolí Oslavy ke „Kukle“, na levé straně od silnice z Oslavan směrem k Padochovu, byl nalezen patinovaný úštěp. Nadmořská výška nálezu je přibližně 250 m. Podle makroskopického určení je artefakt zhotoven z rohovce typu Krumlovský les. Uvedený nález může souviset s polohou VII podle J. Skutila (1934).

Literatura

Skutil, J. 1934: Nejstarší osídlení Ivančicka. *Ročenka městského muzea v Ivančicích* 1933, 7–10.

Summary

A patinated artefact was found during a surface survey in Oslavany – “Kukla” field (Brno-Country District). It could be related to artefacts found near the site earlier.

Martin Kuča, Petr Matějec

Ostrov nad Oslavou (k. ú. Suky, okr. Žďár nad Sázavou)

Suky; kóta Suky.

Micoquien. Dílenský areál. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: u autora.

Lokalizace: WGS-84 – 49.4733886N, 16.0074006E

Roku 2019 byl koupí na mineralogické burze v Tišnově získán paleolitický artefakt – silně eolitizované křišťálové drásadlo (obr. 27). Artefakt našel v roce 2009 sběratel minerálů a brusíč L. Bukáček na známém mineralogickém nalezišti křišťálové suroviny asi 30 m jihovýchodně od kóty Suky 584 m.

V minimálně jednom případě byl obdobný pravěký artefakt shledán natolik esteticky působivým, že byl mineralogickou firmou Vladimír Krejčí (Drahé kameny online) bez brusíčských zásahů zasazen do stříbrné obruby a v roce 2020 na e-shopu z neznalosti věci prodán jako moderní brož. Prohlídkou zásob suroviny byly následně z této firmy zachráněny 4 další paleolitické eolitizované artefakty – přímé drásadlo a 2 úštěpy z křišťálu a jeden úštěp s přeretušovaným bulbem z citrínu. Všechny tyto artefakty byly nalezeny V. Krejčím a jeho matkou v průběhu posledních 10 let na lokalitě Suky I.

Jako archeologická lokalita Suky I. bylo toto naleziště křišťálů známé již K. Valochovi (2004). Bohužel většina zde nalezených artefaktů byla zničena přebroušením coby surovina na výrobu šperků, neboť nálezci nepoznali, že se jedná o pravěké artefakty.

Literatura

Valoch, K. 2004: Křišťály jako surovina štípané industrie. *Acta Musei Moraviae, scientiae sociales* LXXXIX, 129–166.

Obr. 27. Ostrov nad Oslavou. Drásadlo z křišťálu. Foto P. Šmacha.

Fig. 27. Ostrov nad Oslavou. Side scraper from rock crystal. Photo by P. Šmacha.

Summary

A small assemblage of Paleolithic artefacts from rock crystal (Fig. 27) and citrine quartz was found in Ostrov nad Oslavou at the Suky I site (Žďár nad Sázavou District), nearby the elevation marker at 584 m a.s.l.

Petr Šmacha

Pasohlávky (k. ú. Mušov, okr. Brno-venkov) „Na Pískách“.

Mladý paleolit. Ojedinelé artefakty. Povrchový sběr. Průzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84 – Artefakt 1: 48.8823072N, 16.5854919E; artefakt 2: 48.8821278N, 16.5852400E

Při povrchové prospekci v trati „Na Pískách“, v jižní části katastrálního území dnes již zaniklé obce Mušov, byly při povrchové prospekci objeveny dva kusy reprezentující štípanou industrii. Lokalita se nachází na pravém břehu řeky Dyje (při horní nádrži vodního díla Nové Mlýny), respektive na levém břehu Dunajovického potoka. Reliéf je zde tvořen rovnou, mírně vyvýšenou šterkovou terasou s místy navátými písky, rozkládající se v průměrné nadmořské výšce 175 m. Širší půdní pokryv tvoří hluboké až středně hluboké černozemě a regozemě.

První artefakt představuje proximálně-mesiální část širší, silně patinované čepele o max. rozměrech 36,4 × 24,3 × 9,6 mm (obr. 28: 1). Čepel je zhotovena ze silicitu z glacienních sedimentů. Na její levé laterální straně je dochovaná hnědožlutá kůra. Tvar čepele utváří polygonální příčný průřez s rovnoběžnými negativy na dorsální straně, přičemž podélný průřez a tvar boků nelze vzhledem k fragmentárnosti artefaktu určit. Čepel

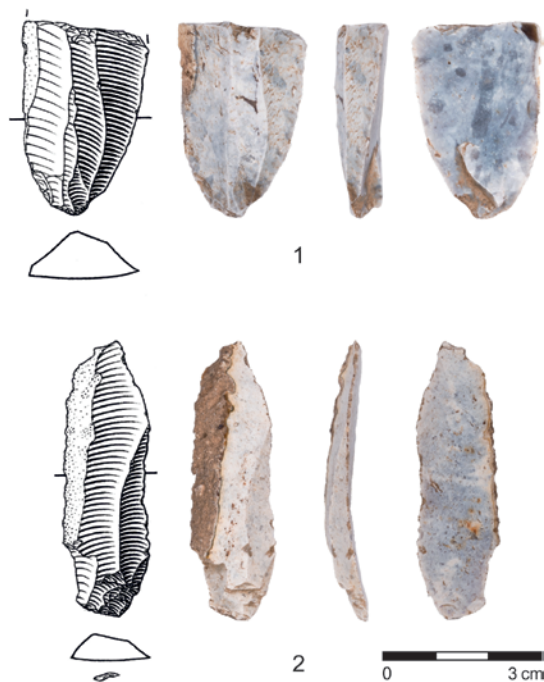
pochází z produkční fáze těžby jednopodstavového jádra. Pozice kůry a charakter negativů na dorsální straně značí, že čepel byla odbita z levé části těžební plochy přilehající k boku jádra. Rozbitá patka neumožňuje určit její typ ani použitý otloukač. Ve spodní, lomové části jsou na hraně z ventrální strany přítomné negativy drobných odbití, které svědčí o používání této „pracovní hrany“.

Druhý artefakt představuje kompletní, silně patinovanou čepel o max. rozměrech 53,2 × 16,5 × 5,3 mm (obr. 28: 2). Čepel je zhotovena ze silicitu krakovsko-čenstochovské jury, na jejíž levé laterální straně je dochovaná hnědožlutá kůra. Tvar čepele formují konvergentní boky s lichoběžníkovitým příčným průřezem a vypouklým podélným profilem. Čepel opět pochází z plně těžby jednopodstavového jádra, jak dokazují přítomné negativy na dorsální straně. Pozice kůry a charakter negativů na dorsální straně značí, stejně jako u prvního artefaktu, že čepel pochází z levé části těžební plochy přilehající k boku jádra. Patku je možné označit jako kombinaci hladké a lineární varianty. Na ventrální straně je pod patkou přítomen drobný odštěp v místě úderu a dále zřetelný bulbus. Tyto znaky napovídají, že při těžbě byl jako otloukač použit měkký kámen.

Na základě shodných typologických a technologických znaků je možné oba artefakty zařadit do mladého paleolitu, což by znamenalo první dokumentovaný doklad nálezů z mladého paleolitu na katastrálním území Mušov. Přibližně pět kilometrů východně se nachází známý sídelní areál Dolní Věstonice – Pavlov – Milovice z období gravettien, který se také rozkládá na pravém břehu řeky Dyje (více Svoboda 2016). Nově objevená poloha tak může souviset s pohybem pavlovienských skupin lovců-sběračů v širším okolí Pavlovských vrchů.

Literatura

Svoboda, J. 2016: *Dolní Věstonice – Pavlov*. Praha: Academia.

Obr. 28. Pasohlávky. Čepele. Foto D. Cibulka, kresba J. Brenner.

Fig. 28. Pasohlávky. Blades. Photo by D. Cibulka, drawing by J. Brenner.